

qui dicitur entitativus, quia quodlibet entitatem habens, habet quoque illum actum.

Secundò.

Secundò Probatur Resolutio : Omnis terminus realis productus, vel est quædam actualitas, vel est habens actualitatem : sed materia prima est terminus productionis realis, scilicet creationis, ergo materia est quædam actualitas, aut saltem de se habens actualitatem. Respondet Soncinas 7. *Metaph. quæst. 17.* hoc esse verum, quando terminus productivus est productus, aut creatus; non verò necesse est, quando est tantum comproductus, aut concreat, ut habeat quandam actualitatem, aut ut sit quædam actualitas, sufficit enim ut habeat coniunctam actualitatem : Vnde cum materia comproducat cum forma, & forma sit vera actualitas, terminus productionis ex hac parte erit quædam actualitas, quod idem est ac dicere : Terminus productionis debet esse quædam actualitas, aut formaliter aut concomitantèr: materia ergo ex Soncinatèr erit quædam actualitas, sed concomitantèr,

Nulla tamen est solutio Soncinatis; nam esto materia sit concreat, & non simpliciter creata, attamen priùs naturà actio creativa debuit terminari ad ipsam: vnde redibit vis argumenti; illud debet esse quædam actualitas, aut saltem habere actualitatem, ad quod priùs terminatur actio creativa: sed priùs terminatur ad materiam quàm ad formam prioritate naturæ, ergo materia debet esse quædam actualitas in aliquo priori naturæ, quàm forma existat, igitur coniuncta formæ actualitas non facit, ut actio creativa terminetur ad materiam, ut ad quid actuale, cum formæ creatio sit posterior naturà creatione materiæ; cum itaque creatio de se debeat terminari ad aliquid actuale, & terminetur priùs ad materiam quàm ad formam, necesse est dicere materiam esse priùs naturà, quamdam actualitatem, quàm forma sit in rerum natura.

Tertiò.

Tertiò: In tantum ens est nobile, in quantum est actus, vel actu: Vnde sic argumentor. Quò aliquid est nobilius alio, tantò magis est actus; sed materia prima est nobilius ens, quàm quoduis accidens, ergo est magis actus, & magis actu: vnde reassumo; sed accidens est quidam actus, est que actu, ergo à fortiori materia prima: quòd autem materia sit nobilius eas, patet, quia substantia est nobilior accidente.

Respondet Aquarius *disputatione de natura materie*, quòd licet materia sit simpliciter nobilior quolibet accidente, tamen accidens in quantum est quædam actualitas, sit secundum quid nobilior ipsa materia.

Sed hoc non evacuat vim rationis allatæ, nam semper Insto: quòd ens est nobilior, eò magis est actus: sed materia, est ens nobilior, quia est substantia, ergo est magis actus, quàm quoduis accidens, & tamen quoduis accidens est quidam actus; maior inductione manifesta est; nam idèd Deus est ens omnium præstantissimum, quia omnium est perfectissimus actus; Item Angelus est nobilior ens, quàm res corporeæ, quia est purior actus, sic que descendendo.

Confirmatur: quòd est de se dependens est minus actus. quàm quòd est independens: sed

substantia est independens de se, & accidens de se dependet à substantia, ergo, &c.

Quartò. Omnis potentia fundatur in ente in actu, ex com. tertio de calis; sed materia est subiectum potentiæ, habet enim potentiam ad omnes formas, ergo de se est ens in actu; Quandoquidem materia de se habet potentiam ad omnes formas.

Probationes quoque sequentis resolutionis veritatem præsentis corroborabunt, nam cum materia habeat existentiam, quæ est quidam actus, & existentia non distinguitur ab essentiâ extra causas positâ, ut docemus in *Metaph. sequitur*, cum existentia sit quidam actus, existentiam quoque extra causas positam esse quendam actum.

Resolutio secundâ: Materia prima propriam habet existentiam de se, & non à forma.

Probatur primò: Existentia nihil est aliud, quàm essentia extra causas positâ: sed materia non habet à forma, quòd sit extra causas positâ, ergo non habet existentiam à forma. Maior ex professo à nobis traditur in *Metaphysica*: minor verò constat; nam materia positâ est extra causas ab ipso agente, seu ab eo, qui eam produxit: deinde materia prior est naturâ, quàm forma. At priùs non habet suum esse positum extra causas ope posterioris.

Confirmatur. Existentia est positio rei extra causas: sed forma non dat positionem materiæ extra causas, habet enim propriam positionem extra causas: neque eius existentia est positio materiæ extra causas, ergo existentia materiæ non dependet à forma: igitur materia habet propriam existentiam independentem ab existentia formæ.

Secundò. Si materia prima haberet solùm existentiam à forma, aut à composito, necessariò, sequeretur materiam tot diversis modis mutari existentia, quot recipit diversas formas, nam ex quo amittitur vna forma, etiam amittitur talis formæ existentia, idèdque ad introductionem novæ formæ: nova introduceretur existentia. Ex quo deducitur maximum absurdum, nempe quòd materia diceretur diversum & diversum existens, cum tamen ipsa dicatur ingenerabilis, & invariabilis: quòd dictum necessariò debet intelligi de materia prima secundum existentiam, & non secundum suam essentiam, quia res omnes secundum suam essentiam sunt ingenerabiles & invariabiles: cum ergo illud dictum de materia prima dicatur specialiter, necesse est, ut intelligatur de ea secundum eius existentiam.

Tertiò. Nisi materia prima haberet propriam existentiam, in aliquo saltem instanti, esset sine existentia, sed hoc est absurdum, ergo & priùs; Minor patet, nam est absurdum dicere aliquid esse in rerum natura, & extra causas positum, & tamen illud non existere; Maior declaratur, nam eo instanti, quo forma & eius existentia corrumpuntur, materia esset sine existentia, quia in illo instanti forma introducenda non est adhuc, neque forma corrupta, & per consequens materia erit sine existentia in illo saltem instanti naturæ.

Quartò. Quòd habet aliquam actualitatem propriam habet existentiam propriam: materia prima habet actum entitativum, quia est aliqua actualitas.

Quartò.

Num. 20. Determinat author materiam habere propriam existentiam. Prob primò.

Secundò.

Tertiò.

Quartò.